

Gezond werken en wonen

Veilig werken is van groot belang. Er zijn terecht talrijke veiligheidsvoorschriften en aanwijzingen van kracht voor het vervaardigen van (bouw)producten. Maar hoe zit het eigenlijk met de veiligheid van de eindgebruikers? Zijn veilig gefabriceerde producten ook veilig voor de uiteindelijke bewoners?

TEKST **Willem Koppen**
FOTOGRAFIE **Koppen Vast Goed**

Prefab timmerwerk is in luttele uren gefabriceerd en gereed voor transport. De veiligheidsvoorschriften voor de fabricage in de fabriek – bij elkaar vaak enkele ordners vol – zijn voldoende aanwezig. Ten behoeve voor de veiligheid van de eindgebruiker is er doorgaans niets voor handen. Volgens de Wereld Gezondheidsorganisatie is veiligheid ook een belangrijk bestanddeel van ‘Gezondheid’. Gezondheid is namelijk meer dan alleen niet ziek zijn. Welzijn, comfort, veiligheid en gebruiksgemak zijn ook gezondheidsaspecten. En omdat we gemiddeld 70 procent van onze tijd doorbrengen in gebouwen lijkt ons ‘gezond werken en wonen’ een veel beter uitgangspunt dan alleen maar ‘veilig werken’.

Een gebouw dat veilig tot stand is gekomen is niet per definitie veilig voor de bewoners. Laat staan gezond. Niet verwonderlijk, want een definitie van gezond wonen is er (nog) niet. Toch is het wel bekend welke ‘agentia’ in een gebouw invloed hebben op de gezondheid van de bewoners. Het zijn er totaal

kunnen worden. Als u die niet kent, dan komt u vroeg of laat voor verrassingen te staan.

Agentia

Een van die ongezonde agentia kan worden veroorzaakt door te weinig of niet correct aangebrachte isolatie. Bij iedere

1 Een pijnlijke confrontatie met ongezonde (bouw)producten.

2/3 Schimmelvorming ten gevolg van slecht aangebrachte isolatie.

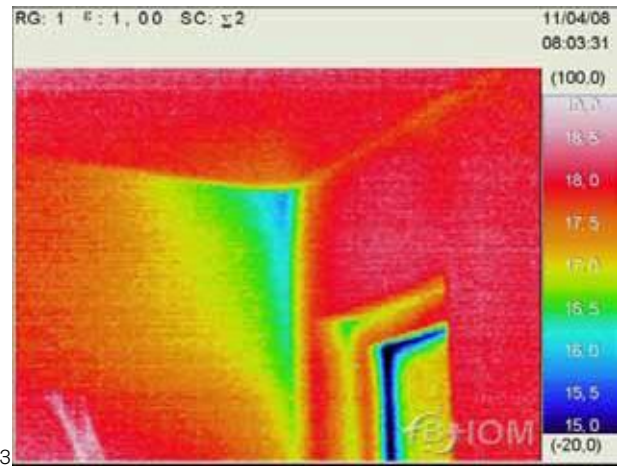
4/5 Tijdens een rookproef waargenomen opening waardoor lucht uit ongewenste ruimten de woning kan binnendringen.

6 Een paddenstoel ten gevolg van een langdurige vochtbelasting.

2

3

4

5

opening in the insulation reduces the insulation value locally with 100 percent and radiates this through to the direct environment. In the case of an opening of 7 mm it can be stated that over a much larger surface area the insulation value is halved. This can lead to condensation with possible consequences such as mold growth, presence of moisture-loving insects, musty odors and damage to materials. Do you know that people with a lower resistance can die as a result of mold?

Luchtlekken

A second example is the presence of unintended air leaks. This can lead to leakage, a comfort problem, a physical building problem and a higher energy use. We know immediately. But you also realize that an unintended air leak can affect your health as well, as through it air from unwanted spaces is drawn in that does not have the same air quality as the 'free outdoor air'. Think for example of air from the attic or the space under the floor. Not for nothing the Building Decree in article 3.16 states that from the ground originating harmful substances or radiation the building must not be allowed to enter. Functional airtight connections (in the carpentry) are hereby a condition. Other health aspects that can be influenced by the timber industry are for example high temperatures, flammable window frames and emissions from building materials.

6

Auteur Willem Koppen is eigenaar van Koppen Vast Goed, een onafhankelijk bouwkundig expertisebureau voor bouwcontroles, detailcontroles, bouwschades, handhaving bouwregelgeving, research en overdracht van verworven kennis.